

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danske Regioner om styrkelse af fødselsområdet (2025)

7. juni 2025

Danmark er et af de sikreste lande i verden at føde i, og fødselsområdet varetages med stor faglighed og kvalitet.

Med fødselsaftalen 'En god start på livet' fra maj 2022 fik førstegangsfødende bl.a. ret til to døgn barselsophold eller hjemmebesøg efter fødslen. Der blev også afsat midler til mere sundhedspersonale og bedre arbejdsvilkår på fødeafdelingerne. Initiativerne er overordnet velimplementerede, mens initiativet om hjemmebesøg fortsat er ved at blive implementeret fuldt ud nogle steder.

Fødselsaftalen har bidraget til, at de fødende og deres familier oplever den tryghed og støtte, som de har brug for i deres forløb, ligesom aftalen har bidraget til, at sundhedspersonalet har fået bedre arbejdsvilkår, så de kan give den nødvendige tryghed og støtte. Den udvikling skal fastholdes.

Derfor indgik regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten og Alternativet 'Aftale om styrkelse af fødselsområdet' d. 17. december 2024. Med aftalen løftes regionernes økonomi med i alt 68,2 mio. kr. (2025-pl) fra 2025 og frem til en yderligere styrkelse af fødselsområdet. Midlerne udmøntes i overensstemmelse med aftalen fra d. 17. december 2024 til regionerne via bloktilskuddet.

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at implementeringen af initiativerne skal ske under hensyn til de gældende regionale og lokale rammer og med fokus på fortsat at sikre de fødende og deres familier den nødvendige tryghed og støtte.

Ret til hjemmebesøg for flergangsfødende

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at flergangsfødende, der udskrives inden for 24 timer efter fødslen, skal tilbydes hjemmebesøg efter konsultation med sundhedspersonalet. Tilbuddet skal træde i kraft senest medio 2025.

Med retten til hjemmebesøg for flergangsfødende vil familien blive tilbudt hjemmebesøg af kvalificeret sundhedspersonale, typisk af en jordemoder. Under hjemmebesøget skal der bl.a. være fokus på at imødekomme forældrenes behov for råd og vejledning, særligt om amning.

Hjemmebesøget vil som udgangspunkt foregå dagen efter udskrivning. Hvis den fødende ønsker at benytte rettigheden i en af de første dage efter fødslen, er det også en mulighed. Hjemmebesøget, herunder tidspunktet herfor, aftales i dialog mellem den fødende og personalet med udgangspunkt i den fødendes ønsker og behov.

Begge parter anerkender, at de regionale og lokale rammer kan have indflydelse på indfasningen af tilbuddet lokalt. Parterne er derfor også enige om, at der skal være mulighed for, at hjemmebesøget kan foregå virtuelt i de tilfælde, hvor forældrene foretrækker et virtuelt tilbud, og i afgrænsede spidsbelastningsperioder, hvor det måtte være nødvendigt at prioritere de fysiske hjemmebesøg til sårbare fødende.

Parterne noterer sig, at retten til hjemmebesøg for førstegangsfødende ikke er implementeret fuldt ud i alle regioner. Regionerne vil derfor arbejde for, at retten til hjemmebesøg for førstegangsfødende implementeres hurtigst muligt.

Styrkelse af kendthed og kontinuitet i graviditets- og fødselsforløb

Udmøntningsaftalens parter er enige om især at tilgodese sårbare gravide og fødende ved at styrke kendthed og kontinuitet i graviditets- og fødselsforløb. Styrkelsen skal træde i kraft senest i medio 2025.

Styrkelsen af kendthed og kontinuitet i graviditets- og fødselsforløb kan fx tage afsæt i Kendt Jordemoderordning – en ordning, hvor tre faste jordemødre varetager omsorgen for ca. 130-180 gravide eller par om året. Styrkelsen kan også tage afsæt i andre regionale initiativer og ordninger, der styrker kendthed og kontinuitet i graviditets- og fødselsforløb, fx organisering i jordemoderfaglige teams, styrket kommunikation og tilgængelighed eller tilsvarende.

Styrkelse af forældre- og fødselsforberedelse på små hold

Regeringen og Danske Regioner er enige om at styrke forældre- og fødselsforberedelsen gennem udbredelse af fysisk, gruppebaseret forældre- og fødselsforberedelse på små hold. Det skal indgå i en bredere vifte af tilbud, så gravide kan få en fødselsforberedelse, der passer til deres ønsker og behov. Tilbuddet skal så vidt muligt træde i kraft senest i medio 2025, men med mulighed for en gradvis implementering, hvor sårbare fødende og deres partnere prioriteres først.

De afsatte midler skal bruges på at udbrede forældre- og fødselsforberedelse for førstegangsfødende og deres partnere med plads til ca. otte fødende pr. hold, fx med afsæt i Sundhedsstyrelsens 'Anbefalinger for svangreomsorgen' fra 2022. I tråd med styrelsens anbefalinger kan tilbuddet også tilrettelægges som et tværfagligt tilbud med inddragelse af andre faggrupper end jordemødre, fx sundhedsplejersker, fysioterapeuter, socialrådgivere eller andre relevante faggrupper.

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der skal være mulighed for, at forældre- og fødselsforberedelsen kan foregå virtuelt i de tilfælde, hvor de fødende og deres partnere foretrækker et virtuelt tilbud.

Rekrutterings- og fastholdelsespakke til fødeafdelingerne

Parterne er enige om, at hovedparten af midlerne til en rekrutterings- og fastholdelsespakke til fødeafdelingerne skal bruges på lokale initiativer, der understøtter tilstrækkeligt sundhedspersonale og forbedrer arbejdsvilkårene og trivslen på fødeafdelingerne. En andel af midlerne kan desuden målrettes initiativer, der styrker sundhedspersonalets indsats med ammerådgivning.

Evaluering og opfølgning

Der skal foretages en evaluering af de initiativer, der fremgår af 'Aftale om styrkelse af fødselsområdet' fra 2024, inden udgangen af 2028. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ansvar for at gennemføre evalueringen og orientere aftalepartierne om resultaterne. Danske Regioner inddrages i arbejdet med den eksterne evaluering. Ministeriet har tilsvarende ansvar for at give partierne en skriftlig status på implementeringen af ammeinitiativerne fra 2022-fødselsaftalen. Den skriftlige status gives senest i 2025.

Evalueringen i 2028 vil bl.a. inddrage Danske Regioners løbende opfølgninger på fødselsaftalen.

Danske Regioner vil årligt fremsende en opfølgning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som vil bestå af kvalitativt og kvantitativt data og have fokus på alle iværksatte initiativer.

Der kan fx medtages data om antallet af hjemmebesøg efter fødslen for flergangsfødende og eksempler på, hvad rekrutterings- og fastholdelsespakken til fødselsafdelingerne er blevet brugt på i hver region. Der kan fx også medtages data om udviklingen i udbredelsen af og oplevelserne med initiativerne om kendthed og kontinuitet i graviditets- og fødselsforløb og forældre- og fødselsforberedelse på små hold. Data om fødendes tilfredshed og kvalitet i fødselstilbuddene kan følges i LUP.

Første opfølgning foretages i sommeren 2026 og herefter årligt med en foreløbig endelig opfølgning i 2028.